

Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár
Kecskemét, Piaristák tere 8. 6001 Pf.: 127.
Tel.: 76/500-550 • Fax: 76/500-570
E-mail: kjmk@kjmk.hu

Szakmai beszámoló
a Nemzeti Kulturális Alap Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma
által támogatott
Könyvtári találkozások – Bács-Kiskun megyei ismeretterjesztő programok
című pályázat megvalósításáról
Altéma kódszáma: 201108/115

Ebben a pályázati időszakban a Katona József Könyvtár középiskolás és felnőtt olvasóinak, látogatóinak ismeretbővítő **előadásokat, renghagyó tanórát** szervezett. A több éves hagyományra visszatekintő „*Nem középiskolás fokon...*” ismeretterjesztő, olvasásnépszerűsítő sorozatunk keretében tizenegy programot valósítottunk meg. A programokon a részvétel mindenki számára nyitott és ingyenes volt.

A tizenegy programból álló sorozatnak összesen 875 résztvevője volt. Egy-egy programot átlagosan 80-an látogattak. A változatos tartalmú előadások mellett egy renghagyó történelemórára is sor került, amelyen négy középiskola diákjai, összesen 97-en vettek részt.

A legnagyobb látogatottságú rendezvény Labancz István: Izland természetföldrajzát bemutató előadás volt, 157 fővel, ez az összes látogatók 18 százalékát tette ki. Kiemelkedően magas érdeklődés kísérte Szilassi Péter: Etiópiáról és Csoma Mózes a két Koreáról tartott előadását, ami egyben könyvbemutató is volt. Ez az összes résztvevők 15-15 százalékát jelentette.

Érdeklődés kísérte a Holokauszt emléknapi alkalmából tartott renghagyó történelemórát is. Mind a tanárok mind a középiskolások körében többféle pozitív visszajelzést kapott szóban, az előadás végén, valamint az elégedettségi kérdőíveken. A diákok értékelése, egy ötfokozatú skálán a legmagasabb, 4,9-es elismerést mutatott.

A programok időrendben:

1.

Operett: A műfaj kialakulásának története

Előadó: Maklár László karmester, főzeneigazgató, közreműködött: Peller Károly színművész

Az Artisjus-díjas karmester először kecskeméti kötődéseit osztotta meg a közönséggel: azon túl, hogy itt született, egyike volt az első ének-zenei iskola első növendékeinek, így tanóráiknak rendszeres látogatója volt Kodály Zoltán. Az operett az olasz „operett” szóból ered, jelentése operácska vagy kisopera. Ahogyan Maklár László fogalmazott „Az operetthez operai képzettségű hang szükséges, valamint kórus és szimfonikus zenekar.” Az előadásban felvázolta a műfaj francia, angol, osztrák-magyar, szovjet-országi, valamint német képviselőit. Mint mondta: Kálmán Imre és Lehár Ferenc azért lettek a legnépszerűbbek, mert az ő muzsikájuk ízig-vérig magyar – a magyar folklórból és a verbunkos zenéből táplálkozik.

A program második felének fő kérdése: hogyan kell ma operettet játszani? Az előadás során, a jelenlévők öröme, a Csárdáskirálynő két népszerű részlete is elhangzott Peller Károly előadásában, Maklár László zongorakíséretével.

2.

A magyar holocaust emléknapja alkalmából egy középiskolásoknak tartott rendhagyó történelemóra volt. **Soá többé! Emlékezés a zsidóság tragédiájára – Rendhagyó történelemóra**

Ea: Nagy István PhD történész, holokausztkutató

Az előadás röviden bemutatta a zsidóság történetét a dualizmus időszakától, a XX. század, a második világháború végéig. Érintette a gazdasági világválságot, Hitler hatalomra jutását, a '30-as évek végére megszületett zsidótörvényeket, a magyarországi deportálásokat. kitért a kecskeméti zsidóság két világháború közötti történetére és a deportálásokra. Külön értéke az előadásnak a tartalom feldolgozásának újszerűsége, pedagógiai módszertana, gazdag képi megjelenítése.

A rendhagyó történelemórán a kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium a Kocsis Pál Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Szakgimnázium, a Piarista Gimnázium diákjai, tanárai és érdeklődő felnőttek vettek részt.

3.

A valaha élt tíz legnagyobb orvostudós egyike – 200 éve született Semmelweis Ignác, az anyák megmentője

Előadó: Dr. Gazda István tudománytörténész

Az előadás bemutatta Semmelweis rövid, küzdelmes életének legfontosabb állomásait, a 19 század orvoscépzését, klinikai gyakorlatát, közegészségügyi állapotát. Keresztmetszetet adott tudományos tevékenységéről, publikációiról, orvosi gyakorlatáról, kollégái és a szakmai kiközösítéséről. A számos forrásértékű dokumentummal, új információval, sok illusztrációval kiegészített előadás érdeklődést váltott ki a hallgatóság között. Az előadáson részt vettek a nevét viselő kecskeméti egészségügyi középiskola diákjai, tanárai is.

A Semmelweis-emlékév során számos tudományos és kulturális program kerül megrendezésre. A könyvtár ezzel az előadással és egy dokumentum kiállítással adózott Semmelweis Ignác emlékének.

4.

A reformkor, a Bach korszak, a kiegyezés zenéje Egressy Béni, Simonffy Kálmán, Dankó Pista zeneszerzők művein keresztül

Előadó: Simonffy György zenetanár, karnagy

A 19. századi magyar zenéről, a verbunkos stílusról és a népies dalról, a magyar nótáról hallhattak az érdeklődők. Az Arany János által a "lélek zenéjének" nevezett népies dal, – ez a cigányok által játszott magyar zene – érhető tetten Beethoven III. szimfóniájában Liszt Magyar rapszódiaiban és Brahms Magyar táncaiban.

Az előadó megemlékezett az első cigányprímásról, Czinka Pannáról és az első nótaszerzőről, Egressy Béniéről. Jókai legjobb barátját, Simonffy Kálmánt a „magyar Schubertként” mutatták be Lisztnek. Beszél a Bach korszakról, amikor ugyan be volt tiltva a magyar nyelv használata, dalok mégis születtek. Simonffy Kálmán és Thaly Kálmán az 1864-ben keletkezett „Árpád apánk ne féltsd ősi nemzedet” c. daluk miatt kerültek indexre. A program a Rákóczi induló berliozi feldolgozásával ért véget.

5.

A tűzrölpattant sziget - Izland

Előadó: Labancz István középiskolai tanár

Az előadás bemutatta a hatalmas geotermikus mezőn elhelyezkedő sziget természetföldrajzi, éghajlati, vízrajzi sajátosságait, megismertetett növény és állatvilágával, a tűz, a jég és a gejzírek csodálatos világával.

A négy nemzeti parkja közül megismertetett a Skaftafell és a Pingvellir Nemzeti Parkjával. A világörökséghez tartozó Surtsey sziget, – a Föld egyik legfiatalabb szigete – egy tenger alatti vulkán volt, 1963-ban emelkedett a tengerszint fölé. Jelenleg az élet megtelepedését tanulmányozzák rajta.

A páratlan természeti szépségeket felvonultató ismeretanyag fotókkal, videofelvételekkel gazdagon illusztrált előadást, a több mint százötven résztvevő nagy érdeklődéssel és elismeréssel fogadta.

6.

Rejtett kincsek nyomában – Régészek és régészet a 650 éves városban

Előadó: Somogyvári Ágnes régész

A Katona József Múzeum főmuzeológusa vetített képes előadásában ismertette Kecskemét, a 650 éves város régészeti emlékeit. Az elmúlt évszázadokban, a városban és környékén zajló régészeti feltárások számos érdekes és a város történetét gazdagító leletet hoztak felszínre. Bemutatta mindazon régész elődök munkásságát is, akik a múzeum vezetőiként vagy a városban más területről közismert emberekként végezték el ezeket a feltárásokat, és akiknek mindez a gazdag leletanyag köszönhető. Ismert és kevésbé ismert rejtett részletek is bemutatásra kerültek a város történetével kapcsolatban. Az előadás során az érdeklődők betekintést kaptak a Katona József Múzeumban őrzött, a közönség számára nem nyilvános régészeti gyűjtemény értékes leleteibe

7.

**A Koreai-félsziget története – a két koreai állam történelemszemléletének tükrében –
Könyvbemutató**

Előadó: Csoma Mózes PhD orientalista történész, Korea-kutató

A Koreai-félsziget helyzete a nemzetközi politika egyik kiemelt ügyévé vált. Az előadása a kezdetektől a legutóbbi fejleményekig mutatta be a félsziget történetét, az egyes korszakok és történelmi személyek bemutatásánál pedig részletesen kiemelte a dél-koreai és az észak-koreai történelemszemlélet közti különbségeket. A hidegháborús megosztottság ugyanis a félsziget ókori, középkori és újkori történelmének értelmezésére is rányomta bélyegét: a Koreai Köztársaság és a KNDK tankönyvei más-más módon mutatják be a történelmi folyamatokat és a történelmi szereplőket. Ugyanakkor számos olyan középkori és újkori koreai nemzeti hőst is találunk, akiket a megosztott félsziget mindkét részén egyforma tisztelet övez. Az érdekes, rendkívül sokszínű előadás után a nagyszámú hallgatóság számtalan kérdést fogalmazott meg, melyre az előadó részletes válaszokat adott.

8.

Színezd újra! - A minket körülvevő színek élettani és lélektani hatásai – avagy hogyan hat ránk a környezetünk

Előadó: Láng Beatrix andragógus, térpszichológus, lakberendező

Népszerű mindenkit érintő téma a színek világa, amit ebben az előadásban a különféle személyiség típusok színpreferenciáin keresztül vizsgált. Az előadás időkeretén belül röviden,

összegzően bemutatta az egyes színtípusokat, Az egyes színeknél, színcsoportoknál beszélt arról, hogyan hatnak ránk a színek, hogyan befolyásolják szellemi és fizikai teljesítőképeségünket, hogyan befolyásolják mentális állapotunkat, hangulatunkra és a környezetünkben élőket. Beszélt arról is, hogy bizonyos színek használata mit jelent a munkahely, a lakás egyes területein a térszichológia analógiás rendszerében. Hogyan befolyásolja munkateljesítményünket, hogyan szolgálja pihenésünket. Szóba került, hogy bizonyos erőteljes hatásokat hogyan lehet kompenzálni anélkül, hogy teljes átalakításra, átfestésre kényszerülnénk. Mindezeket sok gyakorlati példával alátámasztva, gazdag képi illusztrációval, szemléletes prezentációval kiegészítve. Az előadás végén az aktív hallgatóság számtalan kérdés fogalmazott meg a témával kapcsolatban, így a program egy kellemes beszélgetéssel zárult.

9.

Az oázisfalutól a globális városig Túlélés vagy pazarlás? A geológia feltételekhez való alkalmazkodás egy perspektívája (Egyesült Arab Emirátusok)

Előadó: Dr. Kucsera Emil geográfus, kulturális antropológus

A Perzsa-öböl partvidéke lakóit 1960-ban még a világ tíz legszegényebb népe között jegyezték. Történelmüket a félnomád/nomád életmód jellemezte, ami nem köthető állandó lakóhelyhez. Életvitelükből kifolyólag valamennyien ki voltak szolgáltatva a természet erőinek és viszontagságainak. 1972-ben minden megváltozott. Olajat találtak a törzsek tulajdonát képező területen. A Perzsa-öböl vidéke a világ harmadik legnagyobb készletét rejtí, így az egykori periféria a világgazdaság figyelmének központjába került.

Az itt élő emberek nagyon rövid idő alatt a középkorból az atomkorba, egy zárt intim szférából a kibertérbe ugrottak. Az ember elvesztette a saját élhető mikrovilágát és helyébe kapta a meghódított univerzumot.

Milyen ez az új tér? Átláthatatlan, elérhetetlen (legalábbis sokak számára) és idegen. Az, hogy jobb vagy rosszabb még nem derült ki. A Perzsa-öböl mentén egy olyan világ épült fel, amely célul tűzte ki az európai kultúra, az amerikai gazdasági fejlettség, a japán robotika, a kínai szorgalom és a „kis tigrisek” fejlődési ütemének szintézisét, az arab tradíciók mentén.

Az olaj bázisán terebélyesedő társadalom ma, korlátok nélkül mindent megvalósíthat. Az előadás a természeti, társadalmi, gazdasági és kultúrtörténeti háttér feltárásával ezekre a folyamatokra fókuszált.

10.

Kreatív írás önkifejezés, stílus- és formagazdagítás másképp

Előadó: Dr. Samu Ágnes tanár

Az előadás célja az anyanyelvi önkifejezést, a stílusbeli jártasságot, az egyén személyiségének fejlődését, társadalmi megnyilvánulásainak hatékonyságát tudatosítsa, fejlessze. Az íráskészség fejlesztése, a különböző műfajokban való jártasság elsajátítása, a szövegszerkesztési és alkotási fogások elsajátítása fontos a tanulásban és a mindennapi kommunikációban egyaránt. A kreatív írásgyakorlatok alkalmasak az íráskészség fejlesztésére, saját írásműben. Mindezek elsajátítása értékelő, elemző, kritikai és gyakorlati módszerekkel történik.

Tartalmilag két részből álló előadás röviden bemutatta a művészi írás, (szépírás) és a gyakorlati hivatalos írásbeli műfajok típusait, gyakorlati példákon keresztül tette ezt szemléletessé.

11.

Varázslatos Etiópia: Emlékexpedíció a pokol kapujához.

Előadó: Dr Szilassi Péter PhD geográfus, egyetemi docens

Az év elején megvalósult emlékexpedíció Fábián Tamás geográfus és dr. Szabad Gábor kutatóorvos, 2012 januárjában, tragikus körülmények között meghalt kollégájuk, barátjuk emlékére szerveződött. Az emlékexpedíció résztvevői felkereste a hat évvel ezelőtti, tragikus tanulmányút legfontosabb állomásait, angol nyelvű emléktáblát állítottak a szegedi világhíróknak. Túráztak a 4300 méteres tengerszint feletti magasságban a Simien-hegységben. Eljutottak a 120 méterrel a tenger szintje alatt fekvő Danakil-mélyföldre.

Az Etiópia-Erta Ale Emlékexpedíció tagjai a Danakil-mélyföldön fekvő Erta Ale vulkánál is jártak. Megfigyelték a Kelet-afrikai árokrendszer utóvulkáni működéseit. Felkerestek több nemzeti parkot, világörökségi helyszínt. Eljutottak a Földünkön egyedülálló földtani jelenségnek számító Dallol kénes kigőzölgéseihez. Tanulmányozták a Danakil-sivatag sóhegyeinek sajátos formakincsét.

PR tevékenységünk során a programokról tájékoztató jelent meg a Kecskeméti Kínálóban, Kecskemét Város és a könyvtárak honlapján, a könyvtár facebook felületén is beszámoltunk a programokról. Nyomatott meghívó-plakátot kaptak a város kulturális intézményei, iskolái, kollégiumai, könyvesboltjai.

A programokról a felhívásokat beolvasták a Gong Rádió kulturális programajánlóiba.

Elektronikus meghívót kaptak a kecskeméti főiskola, a középiskolák, a kollégiumok tanárai, iskolai könyvtárosai, Kölsönzési statisztikánk alapján leszűrtük azokat az olvasóinkat, akiket érdekelhet az adott témakör, ők szintén elektronikus meghívót kaptak.

Együttműködő partnereink voltak: a kecskeméti Bányai Júlia, a Bolyai János, a Piarista, a Református Gimnáziumok, a Kada Elek Közgazdasági Szakközépiskola, valamint a Libri és a Lira Könyvesbolt.

Minden előadáshoz dokumentumajánlót, mini kiállítást rendeztünk a könyvtár aulájában. Külön kiemeltük azokat a könyveket, amelyeket az adott témában kölcsönzésre ajánlunk olvasóinknak.

Az előadásokhoz **értékelő, véleménykérő kérdőívet** készítettünk, melyet a résztvevők önkéntes alapon, anonim töltöttek ki. A felmérés eredményét minden előadásorozat után összesítjük, mely

fontos szempont a vélemények, a tapasztalatok összesítésében a következő sorozat tematikájának kialakításakor is.

Kérdőíves felméréseink és a szóbeli visszajelzések alapján úgy gondoljuk, hogy sikerült más megközelítésben, új tartalommal kiegészíteni az iskolai tananyagot, hasznos időtöltést nyújtani középiskolásoknak és a felnőtt érdeklődőknek egyaránt.

Rendezvényeink fontos eredménye, hogy ezek által is sikerült szorosabbá tennünk kapcsolatunkat város iskoláival, pedagógusaival, diákjaival, kulturális intézményeivel.

A programokkal magas színvonalú, többéves hagyománnyal rendelkező ismeretterjesztő rendezvényeket, és rendhagyó középiskolai órákat, olvasás-népszerűsítési tartalmakat valósítottunk meg.

Valamennyi előadásról **felvételt készült**, amelyet archiválásra, a könyvtár helyismereti gyűjteményében helyeztünk el, igény szerint belső vetítésen lehet megtekinteni.

Fontosnak tartottuk, hogy az előadásokat több korosztály is látogatta. Programjaink új és értékes ismereteket nyújtott, újszerű megközelítésben, amely nemcsak az ismereteket, hanem a közös emlékezetet is táplálta.

Az általunk megvalósított programoknak az önkéntes tanulást segítő funkciója is volt: a résztvevők új tudáshoz jutottak megismerték az intézményünk nyújtotta lehetőségeket, és a könyvtár, mint közösségi térben töltött időben a társas kapcsolataik is fejlődhetnek, amely hozzájárul a személyiségük formálásához, a szabadidő tartalmas eltöltéséhez. A tevékenységek megvalósítása közösségfejlesztő hatással jár, erősítik a Katona József Könyvtár és Kecskemét intézményeinek és szervezeteinek együttműködését.

A pályázati beszámoló elérhető: <http://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/> és a <http://www.bacstudastar.hu/palyazatok> oldalakon.

Kecskemét, 2018. október 30.

Ramháb Mária
megyei könyvtárigazgató
főtanácsos

